

ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

- ❦ ❦ ❦ ❦ ❦
๑. อักษรที่ใช้ในภาษาบาลีมีเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ พวกไหนได้ชื่อว่าสระ ทีฆะและรัสสะ ๑
  ๒. จงตอบคำถามต่อไปนี้
    - ก. อะไรเรียกว่าสนธิ ๑
    - ข. ในพยัญชนะสนธิ ได้สนธิกริโยปกรณ์เท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑
  ๓. คัมภีร์เช่นไร ชื่อว่า สังขยา ๑ แบ่งเป็นเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ ตั้งแต่ไหนเป็นนอกวงจะอดีตถึงค้อย่างเดียว ๑
  ๔. จงตอบคำถามต่อไปนี้
    - ก. วิภัติหมวดอักษัตตนิ บอกกาลอะไร ๑ แปลว่าอย่างไร ๑
    - ข. ปัจจัยในกัตตวาจากมีเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑
  ๕. คัมภีร์เช่นไรชื่อกรณสาธนะ ๑ และสาธนะนี้ทำนบัญญัติให้แปลว่าอย่างไร ๑ รูปวิเคราะห์ต่อไปนี้ เป็นรูปและสาธนะอะไร
    - ก. ธมฺมํ จรติ สีเลนาติ ธมฺมจาริ ๑
    - ข. สยนฺติ เอตฺถาติ สยนํ ๑
  ๖. จงบอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้
    - ก. ปญฺจ อินฺทฺริยานิ ปญฺจินฺทฺริยํ ๑
    - ข. ทรณฺสฺส ภาโว นิทฺทฺรณํ ๑
    - ค. สทฺธา เอว ธนํ สทฺธาณํ ๑
    - ฌ. สณฺชาโต สํเวโค ยสฺส โส สณฺชาตสํเวโค (ชโน) ๑
    - ง. ปตฺโต จ จีวรณฺจ ปตฺตจิวฺรํ ๑
  ๗. ในชาติาทิตัทธิต มีปัจจัยเท่าไร ๑ อะไรบ้าง ๑ สากุนิโก, ปุริโม, สุมฺธโส ลงปัจจัยอะไร ๑ ในตัทธิตไหน ๑

❦ ❦ ❦ ❦ ❦

ให้เวลา ๓ ชั่วโมง.

เฉลย ประโยค ๑-๒ ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. อักษรที่ใช้ในภาษาบาลี มี ๔๑ ตัว คือ อ อา อิ อี อุ อู เอ โอ, ก ข ค ฆ ง, จ ฉ ช ฌ ญ, ฎ ฏ ท ฒ ณ, ต ถ ท ธ น, ป ผ พ ภ ม, ย ร ล ว ส ท ฬ ฯ
อักษร ๘ ตัว คือ อ อา อิ อี อุ อู เอ โอ ชื่อสระ ฯ สระ ๕ ตัว คือ อา อี อุ เอ โอ ชื่อที่ฆะ ฯ สระมีมาตราเบา ๓ ตัว คือ อ อิ อุ ชื่อรัสสะ ฯ
๒. ตอบคำถามต่อไปนี้
  - ก. วิธีต่อศัพท์และอักษรให้เนื่องกันด้วยอักษร เพื่อจะย่ออักษรให้น้อยลง เป็นอุปการะในการแต่งฉันท และให้คำพูดสละสลวย เรียก สนธิ ฯ
  - ข. ในพยัญชนะสนธิ ได้สนธิกิริยาปรกรณ์ ๕ คือ โลไป ๑ อาเทโส ๑ อาคโม ๑ ปกติ ๑ สญโณโค ๑ ฯ
๓. ศัพท์ที่เป็นเครื่องกำหนดนับนามนาม ชื่อ สังขยา ฯ สังขยานั้น แบ่งเป็น ๒ คือ ปกติ-สังขยา อย่าง ๑ ปุรณสังขยา อย่าง ๑ ฯ ตั้งแต่ เอกุณวีสติ จนถึง อฏฺจนวฺติ เป็นเอกวจะ อิตถิลิงค์อย่างเดียว ฯ
๔. ตอบคำถามต่อไปนี้
  - ก. วิภตติหมวตอัชชัตตนิ บอกอดีตกาล ตั้งแต่วันนี้ แปลว่าแล้ว ถ้ามี อ อยู่หน้า แปลว่า ได้แล้ว ฯ
  - ข. ปัจจัยในกัตตฺวาจก มี ๑๐ ตัว คือ อ, เอ, ย, ญ, ณา, นา, ญหา, โอ, ฌ, ญเย ฯ
๕. ผู้ทำ ๆ ด้วยสิ่งใด ศัพท์ที่เป็นชื่อของสิ่งนั้น ชื่อว่า กรณสาธนะ ฯ กรณสาธนะ ท่านบัญญัติให้แปลว่า เป็นเครื่อง ก็ได้ แปลว่า เป็นเหตุ ก็ได้
  - ก. เป็นกัตตฺรูป กัตตฺสาธนะ ลงในอรรถแห่งตัสสึละ ฯ
  - ข. เป็นกัตตฺรูป อธิกรณสาธนะ ฯ

๖. บอกชื่อสมาสในรูปวิเคราะห์ต่อไปนี้

- ก. เป็นสมาหาคาริกุสมาส ฯ
- ข. เป็นอภัยยัภาวสมาส อุปสัคคปุพพกะ ฯ
- ค. เป็นอวธารณบุพพบท กัมมธารยสมาส ฯ
- ฆ. เป็นจตุตถัพพพหิสมาส ฯ
- ง. เป็นสมาหารทวันทวสมาส ฯ

๗. ในชาติาทิตถิต มีปัจจัย ๓ ตัว คือ อิม อีย กีย ฯ สากุนโก ลง ฌิก ปัจจัย
ในตรัตยาทิตถิต ฯ นุริโมลง อิม ปัจจัย ในชาติาทิตถิต ฯ สุเมธโส ลง ส ปัจจัย
ในตทสสัตถิตถิต ฯ